

Порядок участі сторін у засіданнях колегії уточнено. АМКУ розповідає про особливості та нюанси роботи в нових умовах

Рішення України щодо введення на території України карантину через коронавірус оприлюднено. Наразі перед усіма учасниками закупівельного процесу постає низка питань щодо зважання у своїй діяльності на запроваджені для запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) обмежувальні заходи. Отже, з одного боку, необхідно підтримувати карантинні заходи держави, з іншого ж — процес закупівель ніхто не зупиняв. Саме в цих умовах, реагуючи на виклик часу та задля забезпечення безперервної роботи, АМКУ вносить корективи в порядок участі сторін у засіданні колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель. Про особливості **та нюанси** роботи колегії з оскарження публічних закупівель на період карантину **розповідає перший заступник голови Антимонопольного комітету України Ольга Піщанська.**

— Доброго дня! На виконання Постанови Кабінету Міністрів України «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19» № 211 від 11.03.2020 Антимонопольний комітет України (далі — АМКУ) скоригував порядок участі сторін у засіданнях Постійно діючої адміністративної колегії з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель (далі — Колегія). Яким чином на період дії карантину відбуватиметься реалізація права на участь сторін у засіданнях Колегії?

— Зважаючи на ситуацію, яка склалася в Україні, та для запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19 Колегія вводить заходи безпеки, спрямовані на збереження здоров'я сторін процесу, слухачів та працівників АМКУ. Незважаючи на

введений карантин, Колегія має забезпечити публічність та прозорість розгляду справ, присутність третіх осіб на засіданнях, тому було ухвалено рішення організувати відеотрансляцію засідань Колегії через офіційну сторінку у фейсбуці. Передусім прозорість, відкритість та право на участь сторін забезпечують за допомогою **повного викладення суб'єктом оскарження та/або замовником своєї позиції в письмових поясненнях**, які мають бути завантажені до оголошення на вебпорталі Уповноваженого органу.

— Поясніть, будь ласка, що включає в себе поняття «письмові пояснення» та якими мають бути дії сторін у разі неможливості їх подання?

— Під час засідання Колегії скаржник та замовник мають право аргументувати свою позицію та звернути увагу Колегії та протилежної сторони на певні аспекти. Звертаю увагу на те, що новий склад Колегії під час засідання звертається до обох сторін з вимогою викласти свої аргументи, що підтверджують їхню позицію, в електронному вигляді в результаті завантаження відповідного документа до оголошення на вебпорталі Уповноваженого органу. Тобто все, що відображає позицію скаржника та/або замовника, викладене в усній формі, має додатково бути викладене у відповідному документі й завантажене до оголошення на вебпорталі Уповноваженого органу. Зазначимо, що у випадку неможливості надати інформацію в письмовому вигляді сторона подає клопотання з відповідним обґрунтуванням, після розгляду якого Колегія може ухвалити рішення про участь сторони в засіданні через систему відеозв'язку.

— Чи передбачає змінений порядок участі сторін у засіданнях Колегії наявність вимог до порядку складання та написання письмових пояснень та чи сприятиме дане нововведення забезпеченню прозорості та публічності засідань?

— Опублікування письмових пояснень у скаргах, які розглядають, спрямоване на забезпечення прозорості, відкритості та публічності розгляду скарг на засіданнях Колегії. Завдяки наявності письмових пояснень у системі закупівель кожен замовник, учасник або спостерігач матиме можливість ознайомитися зі справою в цілому. Адже під час ознайомлення зі скаргою та рішенням Колегії інші учасники не мають інформації щодо наявних усних пояснень сторін процесу. Також це допоможе всім сторонам закупівель зрозуміти логіку та практику Колегії. Зазначимо, що фіксація позиції сторін у результаті їх викладення в письмових поясненнях не є новацією для тих сторін оскарження закупівельного процесу, які цього року брали участь у засіданнях Колегії і до впровадження карантину.

Отже, письмові пояснення — це доводи сторін, які вони планували висвітлити під час самого засідання в усній формі, викладені у вигляді документа, який завантажують скаржник та/або замовник закупівель до оголошення на вебпорталі Уповноваженого органу. Письмові пояснення не можуть наводити докази та аргументи щодо своєї позиції, які не були зазначені в скарзі, однак можуть додатково пояснити те, про що було зазначено в скарзі. Законодавство не встановлює чіткої форми та змісту письмових пояснень, проте вони мають бути належним чином оформлені у вигляді документа на

бланку підприємства (у разі його наявності), містити підпис та печатку (у разі її використання) та посилання на конкретні пункти в скарзі, відповідно до яких і надають такі пояснення.

Безумовно, надання письмових пояснень — це право скаржника та/або замовника, а не їхній обов'язок! Тому в разі ненадання письмових пояснень Колегія розглядатиме скаргу в межах тієї інформації, яка вже була завантажена сторонами через електронну систему закупівель.

Тобто інформація, яка міститься безпосередньо в скарзі, тендерній документації, тендерних пропозицій, поясненнях, які надійшли від замовника на запит органу оскарження.

Отже, право на додаткові пояснення — це можливість ширше роз'яснити Колегії своє бачення питання, яке є предметом оскарження.

Наголошую, що Колегія розглядає письмові пояснення, що стосуються суті скарги, додаткові порушення, виявлені скаржником та не зазначені в скарзі, до уваги не беруть.

— На сьогодні більшість замовників надають пояснення на електронну адресу Антимонопольного комітету. Чи планують зміну такого підходу?

— Так, дійсно, майже три роки під час ухвалення рішення про прийняття скарги до розгляду Колегія надсилає замовникові лист з проханням надати свої пояснення, в якому пропонує надати інформацію на електронну пошту працівника Антимонопольного комітету. Проте в четвертому кварталі 2019 року Колегія почала додатково просити замовника розміщувати відповідні пояснення також на вебпорталі Уповноваженого органу. Наразі відповідна вимога Колегії стала ще категоричнішою: ми наполягаємо на тому, щоб усі матеріали, які надходять від замовника, були розміщені в системі ProZorro. Усі запити на надання інформації замовникам наразі містять фразу «шляхом завантаження на вебсайт Уповноваженого органу», вимога щодо надання інформації на електронну пошту відсутня.

— Якщо замовник не завантажував у систему відповідь на лист Колегії АМКУ (письмові пояснення), а надіслав на електронну адресу Антимонопольного комітету, то чи братиме до уваги це Колегія?

— Оскільки відповідно до норм чинного законодавства скаргу (у т. ч. пояснення учасників сторін) подають у формі електронного документа через електронну систему закупівель, то направлення скарги на електронну адресу Антимонопольного комітету і незавантаження через свій електронний майданчик у систему унеможливить автоматичне внесення її до реєстру скарг та оприлюднення на вебпорталі Уповноваженого органу.

— Письмові пояснення — нові документи. Чи передбачено строк їх подання сторонами через електронну систему закупівель?

— Скаржник та/або замовник має право завантажувати письмові пояснення до дати

засідання Колегії, зазначеної в рішенні про прийняття скарги до розгляду. Звичайно, радимо робити це заздалегідь, щоб Колегія мала можливість ознайомитися з ними до самого засідання. **Рекомендую** завантажувати письмові пояснення за 1-3 робочих дні до дати засідання Колегії, зазначеної в рішенні про прийняття скарги до розгляду.

— Припустімо, що засідання Колегії призначено на 31 березня 2020 року о 10:00. Скаржник завантажує пояснення о 09:30, якими мають бути дії Колегії?

— У цьому випадкові Колегія буде змушена перенести засідання для вивчення додаткових матеріалів.

— Добре, а якщо засідання Колегії призначено на 31 березня 2020 року о 10:00, скаржник завантажує пояснення о 11:00, проте саме засідання ще не відбулося, то що робити в такому випадкові?

— У такому випадкові Колегія вже не бере до уваги пояснення, вони не впливають на її рішення. Обов'язково необхідно завантажувати письмові пояснення до дати й часу, установлених рішенням про прийняття скарги до розгляду. У випадку неможливості надати інформацію в письмовому вигляді сторона подає клопотання з відповідним обґрунтуванням. Розглянувши клопотання, Колегія може ухвалити рішення про участь сторони в засіданні через систему відеозв'язку.

— Що може бути достатнім обґрунтуванням неможливості надання інформації в письмовому вигляді, щоб Колегія АМКУ задовольнила клопотання?

— Дані обґрунтування є індивідуальними. Передусім необхідно звернути увагу на те, що Колегія ухвалює рішення на підставі документів, опублікованих у системі закупівель. Звертаю увагу, що надання письмових пояснень скаржником не є обов'язковим, адже вся необхідна інформація має бути викладена в скарзі.

— Чи може бути достатнім обґрунтуванням у клопотанні, яке подає скаржник, ненадання письмових пояснень унаслідок технічних проблем (наприклад, на електронному майданчикові) (за умови, що такі проблеми будуть офіційно підтверджені майданчиком та оприлюднені скаржником у системі ProZorro)?

— Теоретично так. Та яким чином скаржник надасть клопотання, яке має бути завантажене також у систему закупівель?

— Чи існують якісь вимоги до оформлення та які основні реквізити має містити клопотання в разі його подання сторонами процесу?

Обов'язково мають бути зазначені:

- ідентифікатор закупівлі;
- обґрунтування;
- контактні дані;
- бажана система відеозв'язку (на сьогодні це може бути: skype, zoom, тощо);

– уповноважена особа від підприємства з підтвердними документами (довіреність та паспорт).

— Як Колегія планує перевіряти повноваження представника під час здійснення відеозв'язку?

— На сьогодні відсутня система ідентифікації особи, яка бере участь у засіданні Колегії через відеозв'язок. Тому додаткові пояснення, докази та доводи, які представник наводитиме в усній формі, обов'язково мають бути викладені у вигляді відповідного документа й завантажені в систему закупівель.

— Чи надходили вже до Колегії клопотання для участі в засіданні через запроваджену систему відеозв'язку?

— Так, проте клопотання надходили разом із письмовими поясненнями, яких було достатньо для прийняття рішення Колегією. Звертаю увагу на те, що клопотання щодо участі в засіданні через систему відеозв'язку варто подавати у разі неможливості подання зазначеної інформації (пояснень) у письмовому вигляді.

— З 18 березня реалізовано відеотрансляцію засідань Колегії АМКУ через сторінку у фейсбуці, проте є технічна проблема з розбірливістю та якістю. Чи можливе використання мікрофона уповноваженими особами, щоб забезпечити відкритість розгляду скарг та присутність третіх сторін на засіданнях?

— Ми вже працюємо над цим питанням та вдосконалюємо технічне оснащення задля хорошої якості передусім звуку. Найближчим часом якість покращиться. Ми завжди працюємо над забезпеченням прозорості та публічності на засіданнях Колегії.

Тож користуймося та застосовуймо порядок участі сторін у засіданнях Колегії, зважаючи на всі особливості роботи.

— Щиро дякую за цікаве та змістовне інтерв'ю та за те, що у своєму щільному графіку ви змогли знайти час для цієї зустрічі й довести до відома наших закупівельників оновлений формат роботи Колегії.

Інтерв'ю підготувала редакція порталу